

আয়।

(গ) আয়ৰ উৎস (Source of Income) :

পৰিয়াললৈ আয় বিভিন্ন ৰূপত আহিব পাৰে বা
পৰিয়ালে আহৰণ কৰিব পাৰে, সেই বিভিন্ন উৎসবোৰ

হ'ল— মজুৰি, বেতন, দৰমহা, সূত ভাড়া, লাভ, পেঞ্চন, বনাছ, উপহাৰ বয়েলিটি আদি।

মজুৰি : এজন শ্ৰমিকে নিৰ্দিষ্ট সময় শ্ৰম কৰা বা কাম কৰা বা সেৱা আগবঢ়োৱাৰ বাবে যি পায় তাক মজুৰি বা হাজিৰা বোলে। সাধাৰণতে এই মজুৰি নগদ টকা পইছা (Cash) হিচাপে পৰিশোধ কৰা হয়। কিন্তু কেতিয়াবা দ্ৰব্য বা সেৱাৰ আকাৰতো দিয়া হয় যেনে— কাম কৰাৰ বাবে শ্ৰমিকক চাউল, আটা, ৰেছন দিয়া ইত্যাদি।

বেতন বা দৰমহা : ব্যক্তিয়ে যেতিয়া শাৰীৰিক পৰিশ্ৰমতকৈ মানসিক পৰিশ্ৰম বেছি কৰি যি প্ৰাপ্য পায় তাক বেতন বা দৰমহা বোলা হয়। ই ব্যক্তিৰ মানসিক দক্ষতা, শিক্ষাগত অৰ্হতা, অভিজ্ঞতা, পাৰদৰ্শিতা আদিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে।

সূত : ধন বিনিয়োগ কৰি ব্যক্তিয়ে তাৰ বিনিময়ত যি আয় পায় তাক সূত বোলে। এই সূতো এটা পৰিয়ালৰ আয়ৰ উৎস হ'ব পাৰে।

ভাড়া (Rent) : ই হ'ল কোনো সামগ্ৰী বা দ্ৰব্য ব্যৱহাৰ কৰাৰ বিনিময়ত মালিকক পৰিশোধ কৰা আয়। যেনে— ঘৰ, গাড়ী, সজুলি আদি ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাবে গৰাকীক নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ মুৰত যি টকা পৰিশোধ কৰা হয় তাকে বুজায়।

লাভ : ব্যক্তিয়ে কোনো উৎপাদনশীল কামৰ পৰা যি আহৰণ কৰে তাক লাভ বোলে। ইয়াত ব্যক্তিৰ জ্ঞান, কৌশল আদিৰ প্ৰয়োজন হয়।

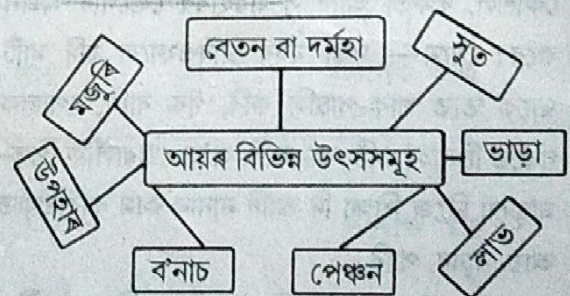
পেঞ্চন আৰু গ্ৰেচুইতি : এজন কৰ্মচাৰীয়ে এটা অনুষ্ঠানত নিৰ্দিষ্ট সময় কাম কৰাৰ পাছত অবসৰ গ্ৰহণ কৰে তেতিয়া ব্যক্তি জনক কেতবোৰ সা-সুবিধা দিয়ে, যেনে— তেওঁৰ অৱসৰৰ সময়ত লাভ কৰা বেতনৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি প্ৰতিমাহে পেঞ্চন দিয়ে।

আৰু গ্ৰেচুইতি হ'ল, যদি কৰ্মচাৰীজনে ৩৩ বছৰ সম্পূৰ্ণ কৰি অৱসৰ পায় তেওঁক অৱসৰৰ সময়ত পোৱা মূল দৰমহাৰ (Basic pay) $16\frac{1}{2}$ মাহৰ (16½ month) দৰমহা একেলগে লাভ কৰে। (এই ব্যৱস্থা কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ কৰ্মচাৰীসকলৰ বাবে প্ৰযোজ্য)

ব'নাছ : বহুত উদ্যোগ, ব্যৱসায় প্ৰতিস্থান আৰু আনকি চৰকাৰেও, এটা নিৰ্দিষ্ট দৰমহা পোৱা কৰ্মচাৰী সকলক এটা নিৰ্দিষ্ট সময়ত ব'নাছ পৰিশোধ কৰে। ব'নাছৰ পৰিমাণ অনুষ্ঠান উদ্যোগৰ লাভাংশৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে।

উপহাৰ : আয় বা টকা পইছা পৰিয়াললৈ উপহাৰ হিচাপে আহিব পাৰে। কেতিয়াবা পৈত্ৰিক সম্পত্তি উপহাৰ হিচাপে পোৱা যায়, যিয়ে পৰিয়াললৈ অহা আয়ৰ পৰিমাণ বঢ়ায়।

ৰয়েলিটি মাননি (Royalty) : লেখক, কবি, গায়ক, গীতিকাৰ সুৰকাৰ আদি লোকসকলে তেওঁলোকৰ কৰ্মৰাজিত প্ৰতিভাৰ যোগেদি ৰয়েলিটি মাননি পাবলৈ সক্ষম হয়, ই এক আয়ৰ উৎস।

তোমালোকৰ পৰিয়ালৰ আয়ৰ উৎসসমূহৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰিব পাৰিবানে?

পৰিয়ালৰ আয়

(ঘ) (i) পৰিয়ালৰ উপৰঞ্চি আয় কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা (Needs of Supplementary Income) : সাধাৰণতে মানুহক যদি সোধা যায় আপোনাৰ হাতত যি পইছা আছে বা আপুনি যিমান আয় কৰে, তাকে লৈ সন্তুষ্ট নে? তেতিয়া বেছিভাগ মানুহে উত্তৰ দিব যে, সন্তুষ্ট নহয়, তেওঁলোকে পোৱাতকৈ, অধিক বিচাৰে। ইয়াৰ কিছুমান কাৰণ আছে আৰু ই সকলো স্তৰৰ মানুহৰ বাবে প্ৰযোজ্য। সেই কাৰণসমূহ হ'ল—

- (i) পৰিয়ালৰ লক্ষ্যসমূহত উপনীত হ'বৰ বাবে
- (ii) পৰিয়ালৰ প্ৰয়োজন পূৰণৰ বাবে
- (iii) মুদ্রাস্ফীতি
- (iv) ভৱিষ্যৎ নিৰাপত্তাৰ বাবে

(i) পৰিয়ালৰ লক্ষ্য সমূহত উপনীত হ'বৰ বাবে : প্ৰত্যেক পৰিয়ালৰে কেতবোৰ লক্ষ্য ধাৰ্য্য কৰা থাকে আৰু সেইবোৰ পূৰণ কৰিব বিচাৰে। কিন্তু যি আয় হয় তাৰ সহায়েৰে পূৰণ কৰাটো সহজ নহয়। সেয়েহে ব্যক্তিয়ে সেই লক্ষ্য পূৰণৰ বাবে আশ্ৰয় চেষ্টা কৰে। আৰু উপৰঞ্চি আয় কৰাৰ চেষ্টা কৰে। উদাহৰণ স্বৰূপে— ধৰা, তোমালোকৰ পৰিয়ালৰ এক লক্ষ্য আছে যে আটাইকেইটা অৰ্থাৎ তোমাৰ দাদা, বাইদেউ, আৰু তোমাক উচ্চ শিক্ষা দিয়াটো। এই লক্ষ্য পূৰণ কৰিবলৈ, যথেষ্ট পইছাৰ দৰকাৰ, তেনে ক্ষেত্ৰত তোমাৰ দেউতা, মাকে যি চেষ্টা চলায় আৰু আয় উপৰঞ্চিকৈ কৰিব সেইটো হ'ল উপৰঞ্চি আয়।

(ii) পৰিয়ালৰ প্ৰয়োজন পূৰণৰ বাবে : এটা পৰিয়ালত থকা প্ৰত্যেকজন ব্যক্তিৰ বিভিন্ন প্ৰয়োজন থাকে আৰু সময় অনুযায়ী এইবোৰৰ পৰিবৰ্তনো হৈ থাকে। সেই প্ৰয়োজনসমূহ পূৰণ কৰিবৰ বাবে, পৰিয়ালৰ নিয়মীয়া আয় যথেষ্ট নহ'বও পাৰে। সেয়েহে উপৰঞ্চি আয় কৰিবলগীয়া হয়।

(iii) মুদ্রাস্ফীতি : তোমালোকে প্ৰথম বাৰ্ষিকত

জনবিশ্লেষণৰ বিষয়ে পঢ়িছিলো আৰু গম পাইছিলো যে বৰ্দ্ধিত জনসংখ্যাই কিমান ধৰণৰ সমস্যা সৃষ্টি কৰে। হয়, ই সম্পদৰ যোগান আৰু চাহিদাৰ মাজত এক বৃহৎ ফাঁক আনিছে। ফলত সামগ্ৰীৰ দাম দ্ৰুত গতিৰে বৃদ্ধি পাব ধৰিছে। এনে অৱস্থাকেই মুদ্রাস্ফীতি বোলা হয়। পৰিয়ালৰ বৰ্দ্ধিত নিয়মীয়া আয়েও দ্ৰব্য বা সামগ্ৰীৰ মাজৰ বা মূল্যবৃদ্ধিৰ ক্ষেত্ৰ মাৰিব নোৱাৰে। সেয়েই উপৰঞ্চিকৈ আয় কৰাৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে।

(iv) নিৰাপদ ভৱিষ্যৎ : সকলো মানুহে নিজৰ পৰিয়ালৰ নিৰাপত্তাৰ কথা চিন্তা কৰে। কিয়নো, ভৱিষ্যতত কি পৰিস্থিতিৰ বা সমস্যাৰ সম্মুখীন হ'ব লগা হয় তাৰ বিষয়ে কোনেও নাজানে।

কেতিয়াবা এনে পৰিস্থিতিৰ সম্মুখীন হ'ব লগা হ'ব পাৰে, য'ত বহুত অৰ্থৰ প্ৰয়োজন আহিব পাৰে। সেয়েহে সময় থাকোতে বা উপাৰ্জনক্ষম হৈ থকা অৱস্থাতেই উপৰঞ্চি আয় কৰাৰ অতি প্ৰয়োজন।

এই বিলাকৰ উপৰিও ব্যক্তিয়ে পৰিয়ালৰ জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ড বজাই ৰাখিবৰ বাবে, সামাজিক সেৱা কৰিবৰ বাবে উপৰঞ্চি আয় কৰাৰ প্ৰয়োজন অনুভৱ কৰে।

(ঘ) (ii) পৰিয়ালৰ উপৰঞ্চি আয় কৰাৰ বিভিন্ন উপায় (Ways of Supplementary Family Income)

পৰিয়াল এটাই বিভিন্ন উপায় অৱলম্বন কৰি উপৰঞ্চি আয় কৰি পাৰে সেই বিভিন্ন উপায়সমূহ হ'ল—

i) পৰিয়ালৰ সদস্য সকল উপাৰ্জনক্ষম কামত লিপ্ত হৈ : পৰিয়ালৰ যি কোনো এজন ব্যক্তিয়ে তেওঁৰ গাত থকা প্ৰতিভাসমূহৰ সহায়েৰে উপাৰ্জন কৰিব পাৰে। ধৰা তোমালোকৰ পৰিয়ালত মাকে সুন্দৰ কাপোৰ ব'ব বা চিলাব জানে। যদি মাকে আজৰি সময়ত কাপোৰ বৈ বা চিলাই কৰি বিক্ৰী কৰে বা আনৰ অৰ্ডাৰ লয়, তেতিয়া উপৰঞ্চিকৈ আয় কৰিব

পাৰিব। ফলত পৰিয়ালৰ আয়ৰ পৰিমাণ বাঢ়িব।

ii) অংশ কালীন বা পাৰ্টটাইম চাকৰি কৰি : পৰিয়ালৰ যি কোনো সদস্যই অংশকালীন ভাবে কাম কৰি আয় বঢ়াব পাৰে। আজিকালি বেছিভাগ পৰিয়ালতেই এনে কৰি উপৰক্ষি আয় কৰা দেখা যায়।

iii) প্রকৃত আয়ৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি কৰি : তোমালোকে নিশ্চয় এতিয়া প্রকৃত আয় কি গম পাইছ? পৰিয়াল এটাৰ সকলো সদস্যই মিলিজুলি কাম কৰিলে, প্রকৃত আয় বহু পৰিমাণে বৃদ্ধি কৰিব পাৰি। উদাহৰণ স্বৰূপে তোমালোকৰ ঘৰত যদি কিছুমান খাদ্য সামগ্ৰী যেনে— আচাৰ, জাম, জেলী, মছলাৰ গুড়ি, আদি তৈয়াৰ কৰি লোৱা তেতিয়া বজাৰৰ পৰা বেছি দামত কিনিবলগীয়া নহয়। সেইদৰে ঘৰত পিন্ধা পোছাক, বাতি পিন্ধা পোছাক, নিজে চিলাই লোৱা তেতিয়া তোমাৰ ব্যয় বহুত কমিব, আয় বাহি হ'ব।

iv) সঞ্চয়ৰ সঠিক বিনিয়োগ : ই এক পদ্ধতি য'ত পৰিয়ালৰ সঞ্চয় সঠিক ঠাইত খটুৱাই বা বিনিয়োগ কৰি আয় বঢ়াব পাৰে। ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজন হ'ব বিনিয়োগৰ বিষয়ে সঠিক জ্ঞান, বজাৰৰ পৰিস্থিতি ইত্যাদি। তোমালোকৰ ওচৰৰ আত্মসহায়ক গোটসমূহক নিশ্চয় মন কৰিছ। বৰ্তমান সময়ত এনে গোটসমূহে নানান কাম কৰি আয় কৰাৰ লগতে আয়ৰ এক অংশ

সঞ্চয় কৰি, সেই সঞ্চয় ব্যৱহাৰ কৰি ভাল পৰিমাণৰ আয় কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। পৰিয়ালৰ এজনে এনে গোটৰ সদস্য হৈয়ো আয় কৰিব পাৰে।

ঙ) পৰিয়ালৰ পাৰ্থিৱ সম্পদসমূহ সু-ব্যৱহাৰৰ যোগেদি : কোনো পৰিয়ালৰ যদি পাৰ্থিৱ সম্পদ বেছি আছে তেনে সম্পদৰ সু ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। উদাহৰণ স্বৰূপে যদি পৰিয়ালৰ ঘৰটো বেছ ডাঙৰ হয়, তেতিয়া ঘৰৰ কেইটামান কোঠা ভাড়া লৈ দি বা “ক্ৰেছ”, হোটেল খুলি বা নানান কামত ব্যৱহাৰ কৰি পৰিয়ালৰ আয় বঢ়াব পাৰি। যদি ঘৰৰ কাষত বাৰী বা মুকলি ঠাই থাকে তাত শাক পাছলি, ফুল, ফল, (টেঙা জাতীয় ফল) আদি লগায় নিজে খোৱাৰ লগতে, বিক্ৰী কৰি আয় কৰিব পাৰি। যদি পুখুৰী থাকে তাত মাছ, হাঁহ পুহি গৰু, ছাগলী পুহিও পৰিয়ালৰ আয় বঢ়াব পাৰি। অৱশ্যে মহানগৰ, নগৰ আদিত এনে কৰিবলৈ অসুবিধা হয়। তথাপি তো পৰিয়ালত যি পাৰ্থিৱ সম্পদ আছে সেইবোৰৰ সদব্যৱহাৰৰ যোগেদি পৰিয়ালৰ আয় বঢ়াব পাৰে।

এনেদৰে বিভিন্ন উপায় আৱলম্বন কৰি একো একোটা পৰিয়ালে বহুতো উপৰক্ষি আয় কৰিব পাৰে। তোমালোকৰ পৰিয়ালতো হয়তো এনে ধৰণৰ আয় আছে কিন্তু মন কৰা নাই। এতিয়া যদি মন কৰা তেতিয়া জানিব পাৰিবা।

